EDUCATION OF MORAL COMPETENCE

Rusu Paraschiva Rodica (Bucea), Mirea Liliana (Pavel)
Phd. Student, University „Ştefan cel Mare" of Suceava, Phd. Student University „Ştefan cel Mare" of Suceava

Abstract: People are dependent on education and certainly they are morally educable. We ask ourselves if we become moral as a result of education, we are born with this virtue, or morality appear due to the environment in which we develop... The genes or development environment do not lay the emphasis on the development of moral competence and the biological age does not reveal a higher or lower level of morality. The opportunities that are offered by the education to individuals promote a harmonious development of moral competence. That is why the researchers focus on the evolution of new theories that help to develop moral competence without neglecting the educational institutions that have a fundamental role in educating the humans.
Moral competence emphasizes the individual's ability to be able to solve problems, to discuss and to listen on the basis of his inner principles. From the perspective of the development of moral competence, the individual becomes more earned, his behavior becomes more ennobled because of his elevating inner principles, and this is exclusively due to education.
It is remarkable the fact that moral capacities are generally regarded as more valuable than intellectual ones, so that the future can be viewed from a perspective of the development of an education that focus on the development of moral competence, rather than on the development of intellectual capacities.

Keywords: morality, moral competence, heredity, environment, education

Conceptul de moralitate are interpretări diferite în știință și în viața de zi cu zi. Definirea moralității poate să ia multe forme. William Frankena o consideră un scop social,[1] Stephen Toumlin, o consideră o armonie a societății,[2] Kurt Baier „binele tuturor",[3] iar Bernard Gert o vede ca un proces de diminuare a răului.[4]

Lipsa unei definiții explicite și acceptată pe scară largă a moralității, ne face să privim superficial interacțiunile interpersonale, care vizează indivizii care trăiesc în societăți diferite și ar fi mai util să avem ceva mai mult decât o definiție singulară a moralității.

Este posibil ca moralitatea să fie dobândită prin educaţie sau este așa cum, unii cred, înnăscută și inalterabilă sau, după cum cred alţii, pur și simplu un produs al mediului în care cineva creşte?

Să discutăm mai întâi despre perspectiva care susține că numai mediul social poate determina un comportament mai bun al oamenilor. Unii teoreticieni susţin că părinţii, profesorii sau alți agenți ai societății trebuie să „instruiască" copiii cu privire la care comportamente sunt morale și imorale, dar și care situaţii morale sunt acceptate din punct de vedere social.[5]

În societate, există uneori, motive întemeiate de a interzice anumite acţiuni, cum ar fi „de a ucide" și de a îndemna anumite acţiuni, cum ar fi „de a ajuta alţi oameni". Însă, aceasta nu înseamnă că nu există și excepţii de la aceste reguli morale concrete, de exemplu: în calitate de soldaţi nu numai că ne este permis să ucidem, ci trebuie să ucidem; sau ca studenţi, nu ni se permite să ajutăm un coleg la examen pentru că acest lucru este considerat înşelăciune.

[1]William Frankena, *Recent Conceptions of Morality*, in G. Nakhnikian and H. Castañeda (eds.), *Morality and the Language of Conduct*, Detroit: Wayne State University Press, 1963, pp. 1–2.
[2] Stephen Toumlin, *An Examination of the Place of Reason in Ethics*, Cambridge: Cambridge University Press, 1950.
[3] Kurt Baier, *The Moral Point of View*, Ithaca, New York, 1958.
[4] Bernard Gert, Morality: *Its Nature and Justification, Revised Edition*, New York: Oxford University Press, 2005.
[5] Lind, G., *How to Teach Morality, Promoting Deliberation and Discussion Reducing Violence and Deceit*, p.91, 2016.

BDD-A29620 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:57:21 UTC)

Doar din aceste două exemple, putem trage concluzia că dacă încercăm să acționăm strict conform anumitor reguli morale, ne vom izbi de dileme comportamentale insolubile atunci când aceste reguli se contrazic reciproc. Pentru a evita astfel de dileme, am putea alege să trăim cu puține reguli morale, dar acest lucru nu ne-ar scăpa de la luarea unor decizii morale dificile. De exemplu poate o mamă să-și salveze viața dacă asta înseamnă o întrerupere a sarcinii? Prin urmare, există teoreticieni care susţin că nu trebuie să impunem reguli concrete oamenilor, ci trebuie să le „transmitem valori morale", precum valoarea cooperării sau valoarea justiţiei.

Pe de altă parte, dacă aceste valori morale de bază, pe care preferăm să le numim principii morale, sunt în mare parte înnăscute, prin urmare ele nu trebuie să fie „transmise" oamenilor. Deşi principiile morale nu trebuie să fie „transmise" oamenilor, competența morală trebuie dezvoltată prin transmitere sau exercițiu. Oamenii pot fi forțați să facă anumite lucruri, dar nu și să dezvolte o moralitate autonomă.[6] Aceasta ar fi o contradicţie în sine și, prin urmare, nu poate funcţiona, deoarece, dezvoltarea competenței morale necesită timp și oportunități speciale de învățare.

Astfel, rămâne întrebarea dacă dezvoltarea competenței morale este determinată total sau parţial genetic. Vom analiza în continuare teoria evoluţiei genetice a dezvoltării morale.

Consecința unei înțelegeri genetice a teoriei darwiniene a evoluţiei este aceea că factorii ereditari determină caracterul nostru moral, așa cum determină aspectul nostru exterior. Se presupune că procesul de dezvoltare morală este într-o foarte mare măsură dacă nu chiar complet determinat de genele noastre. Conform acestei interpretări greşite, cel mai bun lucru pe care educaţia îl poate face, este de a ajuta pe copil în formarea sa și, dacă este necesar, de a-l proteja împotriva influenţelor dăunătoare din mediul înconjurător.[7]

Teoriile genetice recente presupun că genele nu determină în mod unic dezvoltarea, ci acceptă faptul că mediul joacă un rol important. Jean Piaget, Lawrence Kohlberg sau Jim Rest au presupus că dezvoltarea morală - în funcţie de nivelul de excitaţie al mediului social - poate fi accelerată, încetinită sau chiar stopată, dar se desfășoară în acelaşi mod, întotdeauna de jos în sus.

Conform acestui postulat central[8] al „teoriei dezvoltării cognitive"a moralității," nu ar trebui să existe nici o regresie a dezvoltării în ceea ce priveşte moralitatea, deoarece moralitatea se desfăşoară, întotdeauna de jos în sus și niciodată invers. Cu alte cuvinte, corelaţia dintre dimensiunile dezvoltării morale și vârstă trebuie să fie întotdeauna ridicată și pozitivă, dacă teoria este corectă.[9]

Au fost făcute mai multe studii în care s-a determinat faptul că corelaţiile dintre scorurile de dezvoltare morală și vârstă sunt false. Dezvoltarea competenței morale poate fi mai bine explicată prin cantitatea și calitatea oportunităţilor de educaţie. Nici un studiu nu ne-a lăsat să credem că moralitatea vine odată cu vârsta. Lawrence Kohlberg[10] însuşi, a contrazis această afirmaţie prin angajamentul său ferm față de educaţia morală.

Stephan Thoma,[11] într-o meta-analiză făcută studiilor care au utilizat *Modelul dezvoltării morale* a lui James Rest, a arătat că cel mai puternic factor de dezvoltare morală este educaţia și nu

[6] Portele, G., *apud.* Lind, G., *How to Teach Morality, Promoting Deliberation and Discussion Reducing Violence and Deceit*, 2016.
[7] Lind, G., *How to Teach Morality, Promoting Deliberation and Discussion Reducing Violence and Deceit*, pp.92, 2016.
[8] Kohlberg, L., *Essays on moral development, Vol.II. The psycology of moral development*, San Francisco, CA: Harper & Row, 1984.
[9] Kohlberg, L., *Essays on moral development, Vol.II. The psycology of moral development*, San Francisco, CA: Harper & Row, 1984, pp.14; Rest, J.R., *Moral development. Advances in research and theory*. New York: Praeger, 1986, p.106.
[10] Kohlberg, L.,*Moral and religious education and the public schools: A developmental view. In: T. Sizer, ed., Religion and public education*, Boston, MA: Houghton-Mifflin, 1967;Moral education for a society in moral transition. Educational Leadership, October, 1975, pp.46-54; *Essays on moral development, Vol.II. The psycology of moral development*, San Francisco, CA: Harper & Row, 1984.
[11] Thoma, S. J. *Do moral education programs facilitate moral judgment? A meta-analysis of studies using the Defining Issues Test. Moral Education Forum*, 9(4), 1984.

BDD-A29620 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:57:21 UTC)

vârsta. Competența morală nu crește automat odată cu vârsta biologică, ci cu o bună educație, adică cu oportunitățile pe care educaţia le oferă indivizilor de a testa și de a primi sprijin pentru competența lor morală. Aceste constatări resping teoria dezvoltării genetice a moralității și fac necesară o nouă teorie a dezvoltării morale.

Georg Lind[12] a pus bazele unei noi teorii, şi anume „Noua teorie a educației, privind dezvoltarea morală.” Numele teoriei vine de la faptul că instituțiile de învățământ general reprezintă un factor important, probabil cel mai important în dezvoltarea capacităților morale. Conform autorului, mai sus menționat „competența morală, nu este nici înnăscută, nici cauzată de vârsta cronologică, nici nu poate fi aplicată prin metode precum predarea directă sau îndoctrinarea”. Astfel, nu putem aştepta până se dezvoltă de la sine și nici nu putem spera că presiunea socială va avea un efect asupra dezvoltării ei.

Georg Lind a dedicat această teorie lui Charles Darwin, căruia ar trebui să i se recunoască această teorie, deoarece el a afirmat că abilitatea morală, nu este determinată de gene, ci de educație. „Capacităţile morale sunt în general apreciate ca fiind mai valoroase decât cele intelectuale. Trebuie să ţinem cont de faptul că reamintirea clară a unor impresii este una din bazele fundamentale, deşi secundare, a conştiinţei. Acesta este argumentul cel mai puternic în sprijinul educării şi stimulării pe toate căile posibile a capacităţilor intelectuale ale oamenilor. Fără îndoială, o persoană cu mintea înceată, dar cu afectivitatea și empatia sau sentimentele de apreciere bine dezvoltate, va desfăşura activităţi pozitive și va avea o conştiinţă destul de sensibilă. Dar ceea ce face imaginaţia mai clară și întăreşte obiceiul reamintirii și comparării unor impresii, va duce la o conştiinţă mai sensibilă și va compensa întrucâtva afecţiunile și sentimentele sociale slăbite.” [13]

De remarcat este că nu toată educația oferă oportunități pentru a promova competența morală. Un studiu făcut pe studenţii la medicină, arată cum, aparent, educaţia specifică domeniului oferă puţine oportunități pentru dezvoltarea competenței morale sau chiar împiedică acest lucru.[14] Acest lucru este foarte greu de înţeles, însă se explică prin faptul că cerinţele educaţionale sunt foarte ridicate, examenele foarte grele, un volum prea mare de cunoştinţe de învățat, iar acest lucru nu lasă prea mult timp pentru gândire și discuție. În același timp, problemele morale cu care se confruntă în general medicii, sunt deseori legate de comitetele de etică sau de colaborarea cu supervizorii. Probabil combinaţia celor doi factori împiedică mulți medici aspiranţi să-și păstreze și să-și dezvolte în continuare nivelul, adesea ridicat, de competență morală.

Cercetările realizate de psihologii precum Jean Piaget, Lawrence Kohlberg, Georg Lind și mulți alții, ne-au arătat că abilităţile morale pot fi învăţate destul de eficient în cazul metodei de discuție a dilemei. Competența morală nu se poate dezvolta bine fără sprijinul instituţiilor educaţionale. În studiile timpurii, efectele educației nu erau evidente deoarece majoritatea studiilor erau axate pe faptul că moralitatea vine odată cu vârsta cronologică, chiar dacă nici un studiu nu a confirmat cu certitudine acest lucru. Dimpotrivă, vârsta cronologică nu are efect cauzal asupra competenței morale.[15]

Studiile mai recente dezvăluie o asociere mai puternică între educație și dezvoltare morală, prin urmare este important să se determine creșterea absolută a competenței morale ca urmare a proceselor educaționale. Georg Lind[16] a făcut acest lucru extrapolând diferențele determinate dintre

[12] Lind, G.,*How to Teach Morality, Promoting Deliberation and Discussion Reducing Violence and Deceit*, pp.97, 2016.
[13] Darwin, Ch., Die Abstammung des Menshen. (*The descent of man. 2 nd edition 1871*). Stuttgart: Kroner Verlag, 1996.
[14] Feitosa, H., Rego, S., Bataglia, P. U., Sancho, K. F. C., Regor, G., & Nunes, R.(2013*). Moral judgment competence of medical students: a trans-cultural study. Advances in Health Science Education*. DOI 10.1007/s10459-013-9449-5; Lind, G. (2000 a). *Moral regression in medical students and their learning environment. Revista Brasileira de Educacao Medica*, 24(3), 24-33; Schillinger, M. (2006). *Learning environment and moral development: How university education fosters moral judgment competence in Brazil and two German- speaking countries. Aachen: Shaker- Verlag.*
[15] Lind, G.,*How to Teach Morality, Promoting Deliberation and Discussion Reducing Violence and Deceit*, pp.98, 2016.
[16] Ibidem.

BDD-A29620 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:57:21 UTC)

începutul și sfârșitul intervenţiei pentru un an școlar cu ajutorul testului creat de el și prezentat în lucrarea sa „How to Teach Morality” și anume *Moral Competence Test (MCT)*, în care se constată că învățământul determină o creștere a scorurilor (0 la 100 puncte) de aproximativ 3,5 puncte pe an. Însă instruirea insuficientă, de o oră pe săptămână, în școlile profesionale, duce la stagnarea sau scăderea competenței morale, deoarece sprijinul școlar nu mai are loc.

Constatând această mare necesitate, Georg Lind a pus bazele unei noi metode care promovează competența morală și nu educaţia morală generală așa cum o fac cele mai multe programe educaţionale. Cele mai multe metode vizează modificarea atitudinilor și valorilor morale sau modificarea comportamentului astfel încât să respecte regulile și standardele sociale. Dacă aceste metode își îndeplinesc obiectivele stabilite este discutabil, deoarece puținele studii care există nu prezintă decât efecte. Un studiu experimental realizat în Statele Unite, în numele unei asociații de biserici protestante au indicat un efect negativ: de exemplu, adolescenții care au învățat religia în școlile duminicale au tendința să încalce standardele mai des decât elevii școlilor reformante, așa numitele școli progresive.[17]

Una din puținele metode de dezvoltare a moralității pentru care s-a dovedit a fi eficientă educația și care a fost evaluată empiric, este metoda lui Lawrence Kohlberg - metoda de discuție a dilemei,[18] și care a servit drept punct de plecare pentru dezvoltarea metodei *Konstanz Method of Dilemma Discussion* (KMDD).

Principalul element al acestei metode este acela că nu se predă conţinutul direct prin instrucţiuni verbale, ci mai degrabă se oferă oportunităţi pentru învăţarea morală.[19] Adică nu impune învățarea, ci favorizează un mediu de învățare apt pentru a hrăni „foamea naturală” a elevilor pentru învățare. Oricine ar putea participa la aceste sesiuni de discuții, așadar participarea nu ar trebui să fie limitată de condiții. Doar în cazul în care se constată că există dificultăți în ceea ce privește anumite grupuri, trebuie luat în seamă modul în care acest lucru ar putea fi facilitat fără a pierde din vedere principiile fundamentale ale metodei. Măsurile care s-ar putea aplica constau în simplificarea poveștii dilemei, folosirea limbajului simplu și acordarea de mai mult timp de gândire.

Această metodă este recomandată oricărei vârste, iar grupurile nu sunt limitate la așa numitele „ grupuri de risc” și nici nu sunt adecvate doar pentru clasele „bune”, ci sunt recomandate copiilor, tinerilor și adulților, doar conținutul trebuie adaptat.

Pentru păstrarea și dezvoltarea păcii și democrației, trebuie să stimulăm competența morală. În societatea noastră modernă, industrializată și în continuă schimbare, numărul provocărilor morale crește constant, în timp ce oportunitățile pentru învățarea morală devin rare.[20] Competența morală[21] este „capacitatea de a rezolva problemele și conflictele pe baza principiilor morale interioare prin deliberare și discuție în loc de violenta și înșelăciune.”

Definiția competenței morale ar trebui să stea în centrul încercării de a evita violența, înșelăciunea și folosirea abuzivă a puterii; iar noi ca membrii ai societății, trebuie să creăm oportunități de învățare morală în școlile noastre, cât și în alte instituții de educație.

Educația morală aduce modificări în ceea ce privește comportamentul astfel încât să se respecte niște reguli sociale.

Competența morală pune accent pe capacitatea individului de a fi capabil să rezolve probleme, să discute și să asculte pe baza principiilor lui interioare. Din perspectiva dezvoltării competenței morale, individul devine mai câștigat, comportamentul lui devine mai înnobilat datorită principiilor lui interioare înălțătoare.

---

[17] Hartshone, H. & May, M. A. *Studies in the nature of character.* Vol. I : Studies in deceit, Book one and two. New York: Macmillan, 1928.
[18] Lind, G., *Can morality be taught? Findings from modern moral-psychological research. Berlin: Logos-Verlag,* 2002.
[19] Lind, G., *How to Teach Morality, Promoting Deliberation and Discussion Reducing Violence and Deceit, i2016,* p.103.
[20] Lind , G., *Perspective ‘moral and democratic learning*’, 2006 b, pp. 296-309.
[21] Lind, G., *How to Teach Morality, Promoting Deliberation and Discussion Reducing Violence and Deceit,* 2016, p.13

BDD-A29620 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:57:21 UTC)

Concluzii

Ceea ce face diferenţa între individ şi alte vieţuitoare este latura morală pe care omul o dezvoltă încă din primii ani de viaţă, latură care îl ajută să trăiască în societate. Societatea trece prin transformări permanente, iar individul este „condamnat" să se reinventeze din punct de vedere moral atât pentru a putea face alegeri morale, dar şi pentru a-şi asuma responsabilitatea morală pentru acţiunile sale. Conform lui Immanuel Kant omul la rădăcini este destul de primitiv, însă există o datorie umană care impune omului să se smulgă din starea primitive a naturii sale şi să-şi dorească mereu să avanseze.

În concepția lui Lawrence Kohlberg despre educația morală, pe care Georg Lind o adaptează în mod constructiv în dezvoltarea propriei poziții teoretice, cel dintâi consideră că educația pentru comportamentul moral prin învățarea cognitiv-intelectuală este destul de posibilă. Cu toate acestea, concepția sa se aplică nu numai comportamentului moral, ci și expresiei specifice a comportamentului bazat pe raționamentul antecedent, adică pe competența morală.

Oamenii sunt în mod inerent mai buni sau mai răi. Acest lucru a incitat în gândire, atât de mult timp filosofii morali dar și pedagogii care au încercat în mod continuu să găsească modalități de a oferi o educație morală eficientă. Moralitatea constitue o temă de bază a acestora justificându-se totodată faptul că oamenii sunt dependenți de educație pentru moralitatea lor și cu siguranță sunt educabili moral. Moralitatea este un domeniu care s-a cercetat timp îndelungat și cu siguranță va fi un domeniu care va face interesul multora și de acum încolo, iar educația și instituțiile de învățământ vor oferi întotdeauna oportunități de devoltare a competenței morale.

BIBLIOGRAPHY

:

1. Bernard Gert, Morality: *Its Nature and Justification, Revised Edition*, New York: Oxford University Press, 2005
2. Darwin, Ch., Die Abstammung des Menshen. (*The descent of man. 2 nd edition 1871*). Stuttgart: Kroner Verlag, 1996
3. Feitosa, H., Rego, S., Bataglia, P. U., Sancho, K. F. C., Regor, G., & Nunes, R.(2013*). Moral judgment competence of medical students: a trans-cultural study. Advances in Health Science Education*. DOI 10.1007/s10459-013-9449-5; Lind, G. (2000 a). *Moral regression in medical students and their learning environment. Revista Brasileira de Educacao Medica*, 24(3), 24-33; Schillinger, M. (2006). *Learning environment and moral development: How university education fosters moral judgment competence in Brazil and two German-speaking countries. Aachen: Shaker- Verlag.*
4. Hartshone, H. & May, M. A. *Studies in the nature of character.* Vol. I : Studies in deceit, Book one and two. New York: Macmillan, 1928
5. Kohlberg, L., *Essays on moral development, Vol.II. The psycology of moral development*, San Francisco, CA: Harper & Row, 1984
6. Kohlberg, L., *Essays on moral development, Vol.II. The psycology of moral development*, San Francisco, CA: Harper & Row, 1984, Rest, J.R., *Moral development. Advances in research and theory.* New York: Praeger, 1986
7. Kohlberg, L., *Moral and religious education and the public schools: A developmental view. In: T. Sizer, ed., Religion and public education,* Boston, MA: Houghton-Mifflin, 1967; Moral education for a society in moral transition. Educational Leadership, October, 1975, *Essays on moral development, Vol.II. The psycology of moral development*, San Francisco, CA: Harper & Row, 1984
8. Kurt Baier, *The Moral Point of View*, Ithaca, New York, 1958
9. Lind , G., *Perspective moral and democratic learning*, 2006 b

BDD-A29620 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:57:21 UTC)

10. Lind, G., *Can morality be taught? Findings from modern moral-psychological research. Berlin: Logos-Verlag,* 2002
11. Lind, G.,*How to Teach Morality, Promoting Deliberation and Discussion Reducing Violence and Deceit,* 2016
12. Portele, G., *apud*. Lind, G., *How to Teach Morality, Promoting Deliberation and Discussion Reducing Violence and Deceit,* 2016
13. Stephen Toumlin, *An Examination of the Place of Reason in Ethics*, Cambridge: Cambridge University Press, 1950
14. Thoma, S. J. *Do moral education programs facilitate moral judgment? A meta-analysis of studies using the Defining Issues Test. Moral Education Forum*, 9(4), 1984
15. William Frankena, *Recent Conceptions of Morality*, in G. Nakhnikian and H. Castañeda (eds.), *Morality and the Language of Conduct*, Detroit: Wayne State University Press, 1963

BDD-A29620 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:57:21 UTC)